

“Sözcüklerle Oynamak” ve “CİHAD” Sözcüğü

Prof. Dr.-Ing. Şenel ERGİN

Sözcüklerle oynamayı sever misiniz..

Ben çok severim.. Çünkü sözcüklerle oynamak düşünmek demektir.. Onları dört bir ucundan didiklemek, farklı bağlamlarda yaşayıp yaşamadıklarına bakmak, güçlerini anlamaya çalışmak, kimin fesi, neyin sesi olduklarını sezinlemek eğlenceli iştir. Çünkü her sözcük her kişiye yavaşamaz.. Çoğu kere kişilere yavaşmak, hangi sözcüklerin onlara yavaşabildiğini öngörmek - tahmin etmek - bilmekle mümkün olur. Çünkü her sözcük her kişinin yanında aynı güce sahip değildir.

Sözcüklerle oynamak hayırlı bir iştir, çünkü konuyu daha iyi anlamamanızı sağlar. Karşınızdaki kişiyi dinlerken, onun sadece ne söylediğini değil, sözlerinin neye niyetlendiğini, hangi hedefe kilitlendiğini anlayabilirsiniz. Algı gücünüzü destekler ve giderek okumakta olduğunuz herhangi bir yazının sadece satırlarını değil, satır aralarını da okumaya başladığınızı fark edersiniz.

Konuşurken seçilen sözcükler dil ucundan dökülmezler; konuşurken düşünmeden ilk hamlede dile getirdiğiniz sözcükler altbeyinden bilince süzüle süzele çıkıyor olabilirler. Bu kadar derinden dile gelebilen sözcüklere itiraz edemezsiniz. Dilinizden dökülen sözcükler, sizin bu dünyadaki varlığınızın, varlık dünyasına tecelli etme biçiminizin açık ve net göstergeleridir. Bunları anlayabilirseniz ya da anlamaya gayret ederseniz, dilinizin yetkinleşmeye başladığını, düşüncelerinizi daha anlaşılır nitelikte ifade edebildiğinizi, özetle daha etkili ve akıcı konuşmaya başladığınızı da göreceksiniz. Dilinizde farklı dünyalardan gelen duygu ve düşünceler birbirini rahatsız ederek birbirine paralel var olmaya çalışarak bir arada kalmaya çabalamayacak, duygu ve düşüncelerinizi tek bir hat üzerinde kendi sözcüklerinizle dile getirebileceksiniz.. Sisli aklınızla siz konuşmayacaksınız.. gerçek siz olan duygu ve düşünceleriniz, kalbiniz/ruhunuz konuşacak.

Modernist/rasyonalist akla ne olacağını düşünmeyin; ona bir şey olmaz.. Bizler de günün her dakikası rasyonel akıllarımızla konu analizleri yapmayız. Kalbin ne demek istediğini duyamazsak yaptığımız şey daha çok, sisli rasyonel akıllarımızla, ezberlerimizi referans alarak her konuda aklımıza ilk gelen değerlendirmeleri seslendirmektir. Buna konuşma deniyor.. Yani ses bize ait, dediği şey ise genellikle bize ait değil..

Ayrıca konuşurken kendinize has bazı adetleriniz varsa, örneğin cümle parçacıklarının arasına uzun “ııhh” lar ya da “eeee”ler sokma gibi, uzun sürmez bunların kaybolduğunu ve konuşmanızın daha da güzelleştiğini görürsünüz.

Ve sadece etkili konuşmakla kalmaz, daha iyi dinlemeye de başlarsınız. Fizikî varlık dünyasında dinlemek ve konuşmak iki önemli etkili varoluş boyutudur. Sizin etkileşim ağındaki değerinizi belirler.

Bu girişten sonra yazıyı ana konusuna döndürelim.. konumuz “CİHAD” sözcüğü.

Gazete haberlerinden öğrendiğimize göre, “cihad” konusu öğretim müfredatına alınmış, küçük kıyametler kopuyor.. Benim gibi akademik yaşamını kavramlarla geçiren biri için, bu konunun haber değeri yoktur. İlk okuduğumda bana müfredata alınmamış, gözden kaçırılmış bir öğretim hatasının telafisi gibi geldi; dilenen bir özür gibi algıladım. Çünkü bunun öğretilmiyor olmasını yadırgadım.. Yani İdealist Felsefe’nin alanında bir akademik kariyer ve meslek alanı açacaksınız ve bu alanın önemli kavramlarının tümünü değil de rastgele seçilenleri öğretim müfredatına alacaksınız.. Büyük ülkelerin ciddi eğitim-öğretim kurumları bu kadar rahat çalışamaz. Bu konu için bundan başka söylenecek bir şey yoktur.

Bundan sonra yazacaklarım konu hakkında bilgisi olmayanlar için olacak.

Web sayfamdaki dizi yazıda şöyle bir ifade kalıbı kullanıyorum: “Din Dili – Arapça”. Dikkatli okurların gözünden kaçmamıştır. Bu ifade din dili eşittir Arapça demek değildir, ya da benim bu kalıbı kullanırken muradım bu değildir.

“Din Dili” ifadesi eşittir “Kur’an Dili” ifadesidir. Yani Din Dili denildiğinde murat edilen Kur’an Dili’dir. Bu konulara daha sonraki yazılarımda gelmeyi düşünürdüm.. ancak “CİHAD” sözcüğünü dile getirirken zaten çok kıt olan akılların nasıl buharlaştığını görmeye ve buna dayanmaya gücüm yetmedi. Ben hocayım, bağışlayın.. Şimdi reçete usulü yazıyorum.

“Din Dili – Arapça” dediğimde, din dilinin araçsal boyutundan söz ediyorum, yani iletişimin en önemli ve değişmez olan dilsel boyutu ile ibadetin biçimsel boyutundan söz ediyorum. Kur’an okurken ya da namaz kılarken, anlamadan da olsa sesimizi ARAPÇA ezberinde çıkarmak zorundayız. Din Dili için ARAPÇA bu anlamda en önemli ve vazgeçilemez bir değere sahiptir. Bunun yanında “Din Dili”nin bir de Semantik – Anlam - Mana boyutu vardır ki, bunun yapı taşları da kavramlardır. “Din Dili” özünde Kur’an Dili olduğuna göre, ele alınması gereken kavramların tümü de Kur’an kavramlarının tamamı olacaktır. Bakın “olmalıdır” demiyorum”, “olacaktır” diyorum.. çünkü bu Allah’ın emridir. Kur’an okunacak ve indirildiği anlam düzeyinde de anlaşılacak. Kur’an biz dünya Müslümanlarının rehber kitabı değil midir.. İçerdiği kavramların hangilerinin “doğru” hangilerinin “yanlış” olduğu bizlerin seçimine mi bırakılmıştır. Anlam yelpazesi geniş olan “CİHAD” Kavramı’nı ele almak, öğrenmek ve öğretmek yanlış olacaktır.. öyle mi.. buna kim karar verdi..

Okuyunuz.. Ve lütfen konuşmaya ve yazmaya başlamadan önce okuyunuz..

“Kur’an-ı Kerim’i olabildiğince doğru anlama ve doğru anlatma” ve “Kur’an üzerine geniş bir araştırma ve tefekkür platformu” oluşturmak amacıyla İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi’nde “Kur’an Araştırmaları Merkezi” – KURAMER kurulmuştur. Bu Merkez İstanbul’da 20-21 Nisan 2016 günlerinde “İslâm Kaynaklarında, Geleneğinde ve Günümüzde Cihad” konulu uluslararası bir toplantı düzenlemiş ve bildiri ve tartışma metinlerini kitap olarak da yayımlamıştır.¹ Kitabı satın alıp, gereken özenle okumak zor olmaz.

İslâm yazınında “hicret” sözcüğünün “cihad” sözcüğü ile birlikte doğduğundan söz ediliyor. “Diyar diyar dolaşarak hak ve hakikati anlatmayı” amaçlamış hicret, aslında cihadı bünyesine almış, bu kavramı kendi yapısı içinde eritmiştir. Bu amaçla kullandığı araçlar da yaşanan duruma göre değişir..

¹ **İslâm Kaynaklarında, Geleneğinde ve Günümüzde Cihad**, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Kur’an Araştırmaları Merkezi Yayını, ISBN 978-605-9437-02-8, 1. Basım, İstanbul, 2016.
www.kuramer.org

Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa (sav) ise Cihadın kıyamete kadar devam edeceğini bildiriyor: "Cihad kıyamet gününe kadar devam edecektir." (Heysemî, Mecmeu'z-Zevâid; 1/106)²

Ayrıca İsmet Özel, "Kırk Hadis" başlıklı çalışmasında, CİHAD kavramıyla ilintili iki hadis üzerinde kendi açıklayıcı yorumlarını bizlerle paylaşıyor. Her iki hadis çalışması da konu üzerinde düşünmek isteyenler için çok ufuk açıcı değerdedir.³

Ebu Zer'den nakledilmiştir:

"Rasûlullah (s.a.v.)'a en faziletli amel hangisidir, diye soruldu. 'Allah'a imandır' dedi. Sonra hangisidir, diye soruldu. 'Allah yolunda cihaddır' dedi. Sonra hangisidir, diye sorulunca, 'mebrûr bir hac' cevabını verdi." S.74.

Buhârî, İmân; Müslim, İmân;
Tirmizî, Fezaîlü'l - Cihad

İbn-i Abbas'tan (r.a.) rivayet edilmiştir, demiştir ki,

"Rasûlullah (s.a.v.), 'Fetihten sonra hicret yok; lâkin cihad ve niyet vardır.' Buyurdular." S.162.

Buhârî, İmân; Müslim, İmâret

Zahmetsiz elde edilebilir ve dikkatli okunduğunda rahat anlaşılabilir olan bu çalışmaların ardından Kur'an'a döner ve bütününde CİHAD kavramının anlam bağlamını görmeye çalışırsak, ki bu hiç zor olmayacaktır, bu çapta bir Kur'an Kavramı'nı anlamak için gazete yazılarına gereksinim olmadığını da görebiliriz. Gazete yazıları genelde gazeteye uyumlu ideolojik bir bakış açısıyla yazılmış yazılardır; çünkü gazetelerin varlık nedenleri budur, nesnel – objektif haber veremezler. Bilgi söz konusu olduğunda da bu tehlikeli bir duruştur.. Çünkü gerçek saklanmış, çarpıtılmış, yeniden ve yanlış kurgulanarak verilmiş olur. "Sözcüklerle oynamasını" bilemeyen, okuma ve anlamada yetkin olmayanlar da bunun farkına varamazlar.. Eğer haber ve bilgi kaynağınız öncelikle gazetelerse (görsel ve yazılı medya ise).. çok dikkatli olmalısınız..

Varlığımızın inanç/tinsel boyutunun CİHAD ve benzeri kapsamlı kavramlarına kendi kalbî ve zihnî değerlerimizle yaklaşır ve onları doğrudan çalışarak öğrenirsek, varlığımızın fizyolojik, psişik ve sosyal boyutlarının birbirleriyle daha uyumlu çalıştığını, bütünde daha sağlıklı, huzurlu ve verimli bir yaşamımız olduğunu da görürüz.

² Bu hadis'in sahih bir hadis olup olmadığını bilmiyorum; konuyu ilgili ve bilgili kişilerin dikkatine sunarım. Aldığım kaynak: "**Ameller niyetlere göredir."** **hadisini nasıl anlamalıyız?**, 05/09/2006 <https://sorularlailslamiyet.com/ameller-niyetlere-goredir-hadisini-nasil-anlamaliyiz>, erişim:1.08.2017.

³ İsmet Özel, Kırk Hadis, ISBN 978 – 605 – 8615 – 13 – 7, Tam İstiklâl Yayıncılık Ortaklığı yayını, 9. Baskı, İstanbul, 2016. www.tiyo.com.tr

Evet, CİHAD Kavramı dahil, Kur'an Kavramları'nın tümü öğretilmelidir. Kur'an okuyan her kişinin de bunları bilmesi çok iyi olur. Öğretim işi de elbette konunun uzmanlarına bırakılacak. Ülkemiz Üni. fakiri değil.. saymadım ama, İlahiyat Fakültesi de yeterli olmalı.. "Cihad" ders müfredatına giremez diyenler her zaman olacaktır. Evrensel Yahudi aklını susturmak kolay bir iş değildir; ama her söyleneni duyacak ve kendimizi doğru olanı yapmaktan alıkoyacak da değiliz..

Orada burada yazılı ya da sözlü düşünce bildiren, kalplerini ve beyinlerini "Evrensel Yahudi Akli"nin dili ve niyetleriyle kirleten kişilerin daha netleşmelerini "CİHAD" sözcüğünün hangi anlamına itiraz ettiklerini ya da bu sözcüğün barındırdığı hangi güçten korktuklarını anlamak istiyorum. Yaşadığımız dünyada, Cihad sözcüğü üzerine yaygın olan yanlış anlamalar sürdürülmeli mi.. Buna mı hizmet etmeliyiz.. CİHAD kavramı'nı kullanarak Orta Doğu'da yaratılan terör atmosferinden etkilenerek, ülkedeki her kişinin baktığını görmesini sağlayacak düşünce eğitiminden mi geri durmalıyız. Neden..

Biraz cesaret.. sizleri dinliyorum.. Kendinizi sürgitsin saklayamazsınız.. Diliniz sizi açık ediyor..